

بازآموزی از آغاز تا کنون

دکتر مجتبی سرکندی

فکرگرفتن امتیاز بازآموزی برای مقالات نشریه رازی از هنگام نگارش سرمقاله‌ای به نام "بازآموزی از راه دور" به قلم دکتر سید محمد صدر در اسفند ماه ۱۳۷۳ نشریه رازی (شماره ۶۲) نشأت گرفت و در پی آن، طی نشست‌های متعددی در هیأت تحریریه نشریه بر روی آن بحث شد. در نهایت، دکتر صدر این موضوع را در نامه مورخ ۸ آبان ۱۳۷۴ به مدیر کل محترم وقت دفتر بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی پیشنهاد کردند. ایشان نیز در نامه ۶ دی ۱۳۸۴ به این درخواست جواب مثبت دادند. به عبارت دیگر، بررسی دفتر بازآموزی و نوآموزی در فاصله زمانی کمتر از دو ماه منجر به صدور اولین مجوز برنامه خودآموزی (بازآموزی از نوع پنجم) برای مجله رازی گردید.

■ دوره اول بازآموزی

داستان صدور اولین مجوز خودآموزی برای ماهنامه دارویی رازی در بهمن ۱۳۷۴ (شماره ۷۳) چاپ شد و بنابر آن گردید که اولین دوره از بهار ۱۳۷۵ شروع و مسوولیت دبیری آن بر عهده جناب آقای دکتر روشن ضمیر قرار گیرد.

**جدول ۱ - موضوعات کلی مقالات دوره اول بازآموزی
ماهنامه دارویی رازی**

موضوع	تعداد	درصد
دارودرمانی بیماری های عفونی	۵	۱۷/۳
دارودرمانی بیماری های ریوی	۴	۱۳/۸
دارودرمانی بیماری های قلبی - عروقی	۳	۱۰/۳
دارودرمانی بیماری های پوستی	۳	۱۰/۳
دارودرمانی بیماری های کلیوی	۲	۶/۹
داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی	۱	۳/۴۵
اتاکوییدها	۱	۳/۴۵
کرونیوبیولوژی	۱	۳/۴۵
ترک سیگار	۱	۳/۴۵
پوکی استخوان	۱	۳/۴۵
دارودرمانی بیماری های خونی	۱	۳/۴۵
دارودرمانی بیماری های هورمونی	۱	۳/۴۵
فارماکوژنتیک	۱	۳/۴۵
سرطان	۱	۳/۴۵
درد عضلانی	۱	۳/۴۵
داروسازی	۱	۳/۴۵
پرسش و پاسخ	۱	۳/۴۵
جمع	۲۹	۱۰۰

جدول ۲ - نویسندگان مقالات دوره اول بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

نام	تعداد مقالات	میزان صفحات	تعداد مقالات (درصد)	میزان صفحات (درصد)
دکتر مرتضی ثمینی	۶	۱۰۱	۲۰/۷	۳۱/۸
دکتر عباس پوستنی	۵	۶۸	۱۷/۲	۲۱/۴
دکتر فرشاد روشن ضمیر	۴	۴۰	۱۳/۸	۱۲/۶
دکتر محمد حسین پورغلامی	۴	۲۹	۱۳/۸	۹/۱
دکتر سیدمحمد صدر	۴	۲۳	۱۳/۸	۷/۲
دکتر فریدون سیامک‌نژاد	۳	۳۰	۱۰/۳	۹/۴
دکتر مجتبی سرکندی	۲	۲۰	۶/۹	۶/۳
دکتر علیرضا قنادی	۱	۷	۳/۴	۲/۲
جمع	۲۹	۳۱۸	۱۰۰	۱۰۰

اولین برنامه خودآموزی ماهنامه دارویی رازی از خرداد ۱۳۷۵ (شماره ۷۷) با دو مقاله " داروها و کلیه " (دکتر مرتضی ثمینی) و "کینین برای گرفتگی عضله ساق پا" (ترجمه دکتر سیدمحمد صدر) آغاز گردید. این دوره تا اردیبهشت ۱۳۷۶ ادامه داشت. طی این دوره یک ساله (۱۲ شماره)، ۲۹ مقاله بازآموزی در ۳۱۸ صفحه برای مخاطبان نگاشته شد. از این تعداد، ۵ مقاله (۱۷/۳ درصد) مربوط به دارو درمانی بیماری‌های عفونی و ۴ مقاله (۱۳/۸ درصد) در ارتباط با دارو درمانی بیماری‌های ریوی می‌باشد (جدول ۱).

۶ مقاله (۲۰/۷ درصد) متعلق به دکتر مرتضی ثمینی بود که ۱۰۱ صفحه (۳۱/۸ درصد) مقالات را تشکیل می‌دهند و کمترین تعداد مقالات (یک عدد) مربوط به دکتر علیرضا قنادی می‌باشد (جدول ۲).

در دوره اول بازآموزی ۹۷۹ نفر شرکت کرده‌اند که ۴۱۸ نفر (۴۲/۷ درصد) زن و ۵۶۱ نفر (۵۷/۳ درصد) مرد بودند. ۲۵۲ نفر (۲۵/۷ درصد) از تهران و ۷۲۷ نفر (۷۴/۳ درصد) از شهرستان‌های گوناگون در این دوره شرکت داشتند. جوان‌ترین فرد شرکت‌کننده این دوره یک خانم دکتر متولد ۱۳۵۲ و مسن‌ترین فرد یک آقای دکتر متولد سال ۱۳۰۹ بودند (جدول ۳).

گزارش مختصری از تعداد افراد شرکت کننده و وضعیت بازآموزی در سرمقاله فروردین ۱۳۷۶ (شماره ۸۷) توسط دکتر سید محمد صدر ارایه گردید. البته، آمار این گزارش به خاطر آن که بازآموزی به پایان نرسیده بود، ناقص می باشد.

جدول ۳ - تعداد شرکت کنندگان دوره اول بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

ردیف	توضیحات	تعداد
۱	کل شرکت کنندگان	۹۷۹
۲	کل شرکت کنندگان زن	۴۱۸
۳	کل شرکت کنندگان مرد	۵۶۱
۴	کل شرکت کنندگان داروساز	۹۷۹
۵	کل شرکت کنندگان پزشک عمومی	۰
۶	کل شرکت کنندگان از تهران	۲۵۲
۷	کل شرکت کنندگان از شهرستانها	۷۲۷
۸	کل شرکت کنندگان زن از تهران	۱۴۳
۹	کل شرکت کنندگان مرد از تهران	۱۰۹
۱۰	کل شرکت کنندگان زن از شهرستان	۲۵۷
۱۱	کل شرکت کنندگان مرد از شهرستان	۴۷۰
۱۲	جوان ترین شرکت کننده (خانم)	متولد سال ۱۳۵۲
۱۳	مسن ترین شرکت کننده (مرد)	متولد سال ۱۳۰۹

■ دوره دوم بازآموزی

در مهر ماه ۱۳۷۶ (شماره ۹۳)، مقاله ای با عنوان "گزارش برنامه جدید بازآموزی" به چاپ رسید. در این مقاله ذکر گردیده بود که برنامه بازآموزی (خودآموزی) یک سال دیگر با میزان امتیاز ۱۵ به تصویب رسیده است و دوره دوم بازآموزی از آذر ۱۳۷۶ شروع می شود. دوره دوم خودآموزی (بازآموزی) با

جدول ۴ - موضوعات کلی مقالات دوره دوم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

موضوع	تعداد	درصد
دارودرمانی بیماری های ریوی	۴	۱۸/۱
دارودرمانی بیماری های قلبی - عروقی	۲	۹/۱
دارودرمانی بیماری های عفونی و آنتی بیوتیک ها	۲	۹/۱
دارودرمانی بیماری های چشمی	۲	۹/۱
دارودرمانی بیماری های زنان	۱	۴/۵۵
دارودرمانی بیماری های هورمونی	۱	۴/۵۵
دارودرمانی بیماری های کلیوی	۱	۴/۵۵
مرگ سلولی	۱	۴/۵۵
ژن درمانی	۱	۴/۵۵
دارودرمانی سیستم عصبی (پارکینسون)	۱	۴/۵۵
سم شناسی بالینی	۱	۴/۵۵
هموستاز و الکترولیت ها	۱	۴/۵۵
دارودرمانی مشکلات پا	۱	۴/۵۵
داروهای پروکائیتیک	۱	۴/۵۵
فارماکولوژی اتانول	۱	۴/۵۵
تاثیر متقابل ذهن و تن	۱	۴/۵۵
جمع	۲۲	۱۰۰

دو مقاله "پره اکلامپسی - اکلامپسی و چگونگی مقابله با آن" (دکتر فرشاد روشن ضمیر و دکتر محمد مطیع) و "دارو درمانی مشکلات شایع پا" (دکتر فریدون سیامک نژاد) از آذر سال ۱۳۷۶ (شماره ۹۵) کار خود را آغاز کرد. این دوره شامل ۲۲ مقاله در ۲۵۴ صفحه بود. از این تعداد، ۴ مقاله (۱۸/۱ درصد) مربوط به دارو درمانی بیماری های عفونی بودند (جدول ۴).
 ۸ مقاله (۳۶/۴ درصد) متعلق به دکتر ثمینی بود که ۹۲ صفحه (۳۶/۲ درصد) مقالات را تشکیل می دهند (جدول ۵).

در دوره دوم ۱۲۴۰ نفر شرکت کرده اند که ۴۹۹ نفر (۴۰/۲ درصد) زن و ۷۴۱ نفر (۵۹/۸ درصد) مرد بودند. ۳۵۹ نفر (۲۹ درصد) از تهران و ۸۸۱ نفر (۷۱ درصد) از شهرستان های گوناگون در این دوره شرکت داشتند. جوان ترین فرد

جدول ۵ - نویسندگان مقالات دوره دوم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

نام	تعداد	میزان	تعداد مقالات (درصد)	میزان صفحات (درصد)
دکتر مرتضی ثمینی	۸	۹۲	۳۶/۴	۳۶/۹
دکتر فریدون سیامک نژاد	۴	۳۷	۱۸/۲	۱۴/۶
دکتر محمد حسین پورغلامی	۳	۱۹	۱۳/۶	۷/۵
دکتر فرشاد روشن ضمیر	۲	۳۳	۹/۱	۱۳
دکتر عباس پوستی	۲	۲۰	۹/۱	۷/۲
دکتر محمدرضا نوری دلوی	۱	۲۳	۴/۵	۹/۱
دکتر محمود بهزاد	۱	۱۹	۴/۵	۷/۵
دکتر مجتبی سرکندی	۱	۱۱	۴/۵	۴/۳
دکتر محمد مطیع*	۱	۱۰	۴/۵	۳/۹
دکتر گلرخ ملیحی*	۱	۱۰	۴/۵	۳/۹
پرتو آذر*	۱	۱۰	۴/۵	۳/۹
دکتر پرویز امین الرعایا*	۱	۸	۴/۵	۳/۱
جمع	۲۲	۲۵۴	۱۰۰	۱۰۰

*نویسندگان دوم به بعد مقالات (در محاسبات مربوط به تعداد مقالات و میزان صفحات وارد نشده اند).

شرکت کننده این دوره یک خانم دکتر متولد ۱۳۵۳ و مسن ترین فرد یک آقای دکتر متولد ۱۳۰۲ بودند (جدول ۶).

جدول ۶- تعداد شرکت‌کنندگان دوره دوم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

ردیف	توضیحات	تعداد
۱	کل شرکت‌کنندگان	۱۲۴۰
۲	کل شرکت‌کنندگان زن	۴۹۹
۳	کل شرکت‌کنندگان مرد	۷۴۱
۴	کل شرکت‌کنندگان داروساز	۱۲۴۰
۵	کل شرکت‌کنندگان پزشک عمومی	۰
۶	کل شرکت‌کنندگان از تهران	۳۵۹
۷	کل شرکت‌کنندگان از شهرستان‌ها	۸۸۱
۸	کل شرکت‌کنندگان زن از تهران	۱۹۲
۹	کل شرکت‌کنندگان مرد از تهران	۱۶۷
۱۰	کل شرکت‌کنندگان زن از شهرستان	۳۱۱
۱۱	کل شرکت‌کنندگان مرد از شهرستان	۵۷۰
۱۲	جوان‌ترین شرکت‌کننده (خانم)	متولد سال ۱۳۵۳
۱۳	مسن‌ترین شرکت‌کننده (مرد)	متولد سال ۱۳۰۲

■ دوره سوم بازآموزی

خبر تمديد اعتبار بازآموزی (خودآموزی) برای سال سوم را دکتر مجتبی سرکندی در سرمقاله‌ای با عنوان "آموزش مداوم در رازی" در فروردین ۱۳۷۸ (شماره ۱۱۱) به اطلاع خوانندگان رساند و در آن سر مقاله ذکر کرد که بر طبق مصوبه شورای تحریریه رازی، برنامه خودآموزی از تیر ماه ۱۳۷۸ آغاز می‌گردد که در عمل این دوره با یک ماه تاخیر یعنی در مرداد سال ۱۳۷۸ (شماره ۱۱۵) و با دو مقاله "الکترولیت‌ها و تاثیر تغییرات الکترولیتی در اثر داروها" (دکتر مرتضی ثمنی) و "استفاده از بتابلاکرها در نارسایی قلبی" (دکتر عباس پوستی)

شروع شد. این دوره حاوی ۲۵ مقاله در ۲۸۲ صفحه بود. از این تعداد، ۷ مقاله (۲۸ درصد) در زمینه دارو درمانی بیماری‌های قلبی - عروقی می‌باشند (جدول ۷).

۶ مقاله (۲۴ درصد) متعلق به دکتر پوستی با ۵۶ صفحه (۱۹/۹ درصد) و ۶ مقاله (۲۴ درصد) به قلم دکتر ثمینی با ۵۱ صفحه (۱۸/۱ درصد) بود (جدول ۸). در دوره سوم ۱۳۶۷ نفر شرکت کرده‌اند که ۵۳۷ نفر (۳۹/۳ درصد) زن و ۸۳۰ نفر (۶۰/۷ درصد) مرد بودند. ۴۵۱ نفر (۳۳ درصد) تهرانی و ۹۱۶ نفر (۶۷ درصد) شهرستانی در این دوره شرکت داشتند. جوان‌ترین فرد شرکت‌کننده

جدول ۷ - موضوعات کلی مقالات دوره سوم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

موضوع	تعداد	درصد
دارو درمانی بیماری‌های قلبی - عروقی	۷	۲۸
طب ملکولی، مرگ سلولی و ژنتیک	۴	۱۶
دارو درمانی بیماری‌های چشمی	۳	۱۲
دارو درمانی بیماری‌های تنفسی	۲	۸
هموستاز و الکتروولیت‌ها	۱	۴
طب اطفال	۱	۴
دارو درمانی بیماری‌های عفونی و آنتی‌بیوتیک‌ها	۱	۴
دارو درمانی بیماری‌های عصبی	۱	۴
دیابت	۱	۴
متابولیسم داروها	۱	۴
اوپیوئیدها	۱	۴
آنتی‌هیستامین‌ها	۱	۴
ریزش مو	۱	۴
جمع	۲۵	۱۰۰

جدول ۸ - نویسندگان مقالات دوره سوم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

نام	تعداد مقالات	میزان صفحات	تعداد مقالات (درصد)	میزان صفحات (درصد)
دکتر عباس پوستی	۶	۵۶	۲۴	۱۹/۹
دکتر مرتضی ثمینی	۶	۵۱	۲۴	۱۸/۱
دکتر فرشاد روشن ضمیر	۴	۵۰	۱۶	۷/۷
دکتر محمدرضا نوری دلوی	۳	۵۶	۱۲	۱۹/۹
دکتر محمود بهزاد	۲	۳۱	۸	۱۱/۰
دکتر مجتبی سرکندی	۲	۱۸	۸	۶/۴
دکتر عباس کبریایی زاده	۱	۱۳	۴	۴/۶
دکتر فریدون سیامک نژاد	۱	۷	۴	۲/۵
دکتر بهزاد صادقی*	۱	۱۴	۴	۵/۰
دکتر مجید رهگذر*	۱	۷	۴	۲/۵
دکتر شهرام اجتماعی مهر*	۲	۱۸	۸	۶/۴
محمد مهدی یعقوبی*	۲	۴۰	۸	۱۴/۲
دکتر ماندانا محمودی*	۱	۱۶	۴	۵/۷
دکتر شیدا حمزه پور*	۱	۱۳	۴	۴/۶
دکتر حمیدرضا اینانلو*	۱	۲۳	۴	۸/۲
جمع	۲۵	۲۸۲	۱۰۰	۱۰۰

*نویسندگان دوم به بعد مقالات (در محاسبات مربوط به تعداد مقالات و میزان صفحات وارد نشده اند).

دوره سوم یک خانم دکتر متولد سال ۱۳۵۵ و مسن ترین فرد یک آقای دکتر متولد ۱۳۰۲ بود (جدول ۹).

دکتر سید محمد صدر در سرمقاله فروردین ۱۳۸۰ (شماره ۱۳۵) آمار مختصری از شرکت کنندگان و وضعیت بازآموزی دوره سوم ارائه کرد.

جدول ۹ - تعداد شرکت‌کنندگان دوره سوم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

ردیف	توضیحات	تعداد
۱	کل شرکت‌کنندگان	۱۳۶۷
۲	کل شرکت‌کنندگان زن	۵۳۷
۳	کل شرکت‌کنندگان مرد	۸۳۰
۴	کل شرکت‌کنندگان داروساز	۱۳۶۷
۵	کل شرکت‌کنندگان پزشک عمومی	۰
۶	کل شرکت‌کنندگان از تهران	۴۵۱
۷	کل شرکت‌کنندگان از شهرستان‌ها	۹۱۶
۸	کل شرکت‌کنندگان زن از تهران	۲۱۸
۹	کل شرکت‌کنندگان مرد از تهران	۲۳۳
۱۰	کل شرکت‌کنندگان زن از شهرستان	۳۷۶
۱۱	کل شرکت‌کنندگان مرد از شهرستان	۵۴۰
۱۲	جوان‌ترین شرکت‌کننده (خانم)	متولد سال ۱۳۵۵
۱۳	مسن‌ترین شرکت‌کننده (مرد)	متولد سال ۱۳۰۲

■ دوره چهارم بازآموزی

تمدید بازآموزی برای دوره چهارم با یک اطلاعیه در صفحه ۱۰۲ دی ماه ۱۳۷۹ به اطلاع همکاران رسید. در آن اطلاعیه ذکر گردیده بود که دوره چهارم بازآموزی نشریه رازی از فروردین ۱۳۸۰ آغاز می‌شود و دارای ۱۵ امتیاز می‌باشد. مقالات آغازین این دوره "فارماکولوژی چاقی" (دکتر مرتضی ثمینی) و "نیتریک‌اوکساید و سیستم عروقی" (دکتر عباس پوستی) هستند. این دوره شامل ۲۱ مقاله در ۲۴۲ صفحه می‌باشد. از این تعداد، ۳ مقاله (۱۴/۳۵ درصد) مربوط به اختلال‌های نعوظ است (جدول ۱۰).

جدول ۱۰ - موضوعات کلی مقالات دوره چهارم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

موضوع	تعداد	درصد
اختلال های نعوظ	۳	۱۴/۳۵
دارودرمانی بیماری های قلبی - عروقی	۲	۹/۴۵
دارودرمانی بیماری های عفونی و آنتی بیوتیک ها	۲	۹/۴۵
دارودرمانی سرطان و شیمی درمانی	۲	۹/۴۵
گیاهان دارویی	۲	۹/۴۵
دارودرمانی بیماری های هورمونی و هورمون رشد	۲	۹/۴۵
دارودرمانی بیماری های زنان	۱	۴/۸
دارودرمانی در پوکی استخوان	۱	۴/۸
دارودرمانی در چاقی	۱	۴/۸
دارودرمانی بیماری های سیستم عصبی	۱	۴/۸
ژن درمانی	۱	۴/۸
سیستم ایمنی و دارو	۱	۴/۸
داروهای ضدالتهاب غیر استروئیدی	۱	۴/۸
کاتکول آمین ها	۱	۴/۸
جمع	۲۱	۱۰۰

۶ مقاله (۲۸/۶ درصد) این دوره متعلق به جناب آقای دکتر ثمینی بود که ۵۷ صفحه (۲۳/۶ درصد) مقالات را تشکیل می دهد (جدول ۱۱).
در دوره چهارم بازآموزی ۱۱۸۷ نفر شرکت کرده اند که ۴۷۶ نفر (۴۰/۱ درصد) زن و ۷۱۱ نفر (۵۹/۹ درصد) مرد بودند. ۳۶۲ نفر (۳۰/۵ درصد) از تهران و ۸۲۵ نفر (۶۹/۵ درصد) از شهرستان های مختلف در دوره چهارم شرکت داشته اند. جوان ترین شرکت کننده در این دوره یک خانم دکتر متولد سال ۱۳۵۸ و مسن ترین فرد یک آقای دکتر متولد سال ۱۳۰۹ بودند (جدول ۱۲).

جدول ۱۱ - نویسندگان مقالات دوره چهارم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

نام	تعداد مقالات	میزان صفحات مقالات	تعداد مقالات (درصد)	میزان صفحات (درصد)
دکتر مرتضی ثمینی	۶	۵۷	۲۸/۶	۲۳/۶
دکتر فرشاد روشن ضمیر	۴	۳۹	۱۹/۰	۲۰/۲
دکتر مجتبی سرکندی	۴	۳۹	۱۹/۰	۲۰/۲
دکتر عباس پوستی	۳	۳۲	۱۴/۳	۱۳/۲
دکتر فراز مجاب	۲	۳۶	۹/۵	۱۴/۹
دکتر فرشاد روشن ضمیر	۱	۱۲	۴/۸	۵/۰
دکتر ناهید نبات دوست	۱	۷	۴/۸	۲/۹
دکتر بهزاد صادقی*	۱	۱۸	۴/۸	۷/۴
دکتر مریم تازیکی*	۱	۱۶	۴/۸	۶/۶
دکتر وحید خوری*	۱	۱۶	۴/۸	۶/۶
دکتر مهرک جوادی*	۱	۱۷	۴/۸	۷/۰
دکتر بیبا مسگریور*	۱	۱۲	۴/۸	۵/۰
دکتر حمیدرضا ادهمی*	۱	۱۲	۴/۸	۵/۰
جمع	۲۱	۲۴۲	۱۰۰	۱۰۰

*نویسندگان دوم به بعد مقالات (در محاسبات مربوط به تعداد مقالات و میزان صفحات وارد نشده اند).

جدول ۱۲ - تعداد شرکت‌کنندگان دوره چهارم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

ردیف	توضیحات	تعداد
۱	کل شرکت‌کنندگان	۱۱۸۷
۲	کل شرکت‌کنندگان زن	۴۷۶
۳	کل شرکت‌کنندگان مرد	۷۱۱
۴	کل شرکت‌کنندگان داروساز	۱۱۸۷
۵	کل شرکت‌کنندگان پزشک عمومی	۰
۶	کل شرکت‌کنندگان از تهران	۳۶۲
۷	کل شرکت‌کنندگان از شهرستان‌ها	۸۲۵
۸	کل شرکت‌کنندگان زن از تهران	۲۲۲
۹	کل شرکت‌کنندگان مرد از تهران	۱۴۰
۱۰	کل شرکت‌کنندگان زن از شهرستان	۲۵۴
۱۱	کل شرکت‌کنندگان مرد از شهرستان	۵۷۱
۱۲	جوان‌ترین شرکت‌کننده (خانم)	متولد سال ۱۳۵۸
۱۳	مسن‌ترین شرکت‌کننده (مرد)	متولد سال ۱۳۰۹

■ دوره پنجم بازآموزی

اطلاعیه‌ای در صفحه ۷۴ شهریور سال ۱۳۸۴ (شماره ۱۵۲) بیانگر تمدید امتیاز بازآموزی ماهنامه دارویی رازی برای دوره پنجم بود اما با سه تغییر مهم که عبارتند از:

□ تغییر میزان امتیاز بازآموزی

میزان امتیاز سالیانه بازآموزی از ۱۵ امتیاز به ۲۵ امتیاز ارتقا یافت.

□ برگزاری بازآموزی با همکاری انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

با توجه به روند اعطای مجوز و توصیه‌های اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی، برگزاری دوره پنجم بازآموزی (خودآموزی) ماهنامه دارویی رازی با

همکاری و مساعدت انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران و اعلام موافقت کتبی رییس محترم وقت این انجمن صورت پذیرفت. مهم ترین دلیل این همکاری نیز عضویت بسیاری از اعضای هیات تحریریه رازی در انجمن مذکور می باشد.

□ ارزیابی کیفی مقالات بازآموزی

واحد طرح و نظرسنجی ماهنامه دارویی رازی فراسنج هایی طراحی کرده اند که بیانگر میزان کاربردی، نو، رسا بودن و ... هر مقاله بازآموزی می باشند و

جدول ۱۳ - موضوعات کلی مقالات دوره پنجم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

موضوع	تعداد	درصد
دارودرمانی بیماری های قلبی - عروقی	۶	۲۳/۱
دارودرمانی بیماری های سیستم عصبی	۳	۱۱/۵۴
دارودرمانی بیماری های هورمونی	۲	۷/۷
دارودرمانی سرطان و شیمی درمانی	۲	۷/۷
آشنایی با داروهای جدید مصوب سال ۲۰۰۱	۲	۷/۷
گیاهان دارویی	۲	۷/۷
دارودرمانی بیماری های پوستی	۱	۳/۸۴
دارودرمانی بیماری های گوارشی	۱	۳/۸۴
دارودرمانی بیماری های کلیوی	۱	۳/۸۴
دارودرمانی بیماری های ریوی	۱	۳/۸۴
دارودرمانی بیماری های عفونی و آنتی بیوتیک ها	۱	۳/۸۴
دارودرمانی در چاقی	۱	۳/۸۴
آنتی هیستامین ها	۱	۳/۸۴
عوارض جانبی داروها	۱	۳/۸۴
دارو و سیستم ایمنی	۱	۳/۸۴
جمع	۲۶	۱۰۰

جدول ۱۴ - نویسندگان مقالات دوره پنجم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

نام	تعداد مقالات	میزان صفحات	تعداد مقالات (درصد)	میزان صفحات (درصد)
دکتر مرتضی ثمینی (با در نظر گرفتن نام مستعار نیما فانق)	۱۱	۱۱۱	۴۲/۳	۳۹/۹
دکتر فرشاد روشن ضمیر	۴	۵۳	۱۵/۴	۱۹/۱
دکتر عباس پوستنی	۴	۳۷	۱۵/۴	۱۳/۳
دکتر مجتبی سرکندی	۲	۲۶	۷/۷	۹/۴
دکتر امیرحسین جمشیدی	۱	۱۲	۳/۸	۴/۳
دکتر محمود بهزاد	۱	۱۱	۳/۸	۴/۰
دکتر سلیمان افشاری	۱	۸	۳/۸	۲/۹
دکتر نوید بوذری	۱	۶	۳/۸	۲/۲
دکتر فریدون دریایی	۱	۱۴	۳/۸	۵/۰
دکتر فریدون دریایی*	۱	۱۳	۳/۸	۴/۷
جمع	۲۶	۲۷۸	۱۰۰	۱۰۰

*نویسندگان دوم به بعد مقالات (در محاسبات مربوط به تعداد مقالات و میزان صفحات وارد نشده اند).

بدین ترتیب می‌توان مشخص کرد که کدام یک از مقالات برای مخاطبان مفید بوده است.

دکتر مجتبی سرکندی در مهر ماه ۱۳۸۱ (شماره ۱۵۳) در مقاله‌ای با عنوان "بازآموزی"، ضمن گزارشی از شرکت کنندگان و وضعیت بازآموزی در دوره چهارم، توضیحاتی در مورد نکات مذکور ارائه کرد و زمان آغاز دوره پنجم بازآموزی را آبان ماه ۱۳۸۱ (شماره ۱۵۴) اعلام داشت.

از ویژگی‌های دیگر دوره پنجم در نظر گرفتن ۵ امتیاز برای نویسندگان مقالات به عنوان فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی (موضوع نوع چهارم ماده ۳ ضوابط نحوه اجرای برنامه ۵) بود. مقالات آغازین بازآموزی این دوره عبارتند از: "پیشگیری و درمان کراتوزهای خورشیدی" (دکتر مرتضی ثمینی)، "رابطه

استرس و بیماری های قلبی" (دکتر عباس پوستی) و "بحثی پیرامون درمان جانشینی با هورمون" (دکتر مجتبی سرکندی).

دوره پنجم خودآموزی (بازآموزی) حاوی ۲۶ مقاله در ۲۷۸ صفحه بود. از این تعداد، ۶ مقاله (۲۳/۱) در زمینه دارو درمانی بیماری های قلبی-عروقی می باشند (جدول ۱۳).

یازده مقاله (۴۲/۳ درصد) این دوره متعلق به جناب آقای دکتر ثمینی (با در نظر گرفتن اسم مستعار نیما فائق) بود که ۱۱۱ صفحه (۳۹/۹ درصد) مقالات را تشکیل می دهد (جدول ۱۴).

در دوره پنجم ۱۶۶۰ نفر شرکت کرده اند که ۶۵۵ نفر (۳۹/۴ درصد) زن و ۱۰۰۵

جدول ۱۵ - تعداد شرکت کنندگان دوره پنجم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

ردیف	توضیحات	تعداد
۱	کل شرکت کنندگان	۱۶۶۰
۲	کل شرکت کنندگان زن	۶۵۵
۳	کل شرکت کنندگان مرد	۱۰۰۵
۴	کل شرکت کنندگان داروساز	۱۶۶۰
۵	کل شرکت کنندگان پزشک عمومی	۰
۶	کل شرکت کنندگان از تهران	۴۰۶
۷	کل شرکت کنندگان از شهرستان ها	۱۲۵۴
۸	کل شرکت کنندگان زن از تهران	۲۳۱
۹	کل شرکت کنندگان مرد از تهران	۱۷۵
۱۰	کل شرکت کنندگان زن از شهرستان	۴۲۴
۱۱	کل شرکت کنندگان مرد از شهرستان	۸۳۰
۱۲	جوان ترین شرکت کننده (خانم)	متولد سال ۱۳۵۷
۱۳	مسن ترین شرکت کننده (مرد)	متولد سال ۱۳۰۰

نفر (۶۰/۶ درصد) مرد بودند. ۴۰۶ نفر (۲۴/۵ درصد) از تهران و ۱۲۵۴ نفر (۷۵/۵ درصد) از شهرستان‌های گوناگون در این دوره شرکت داشته‌اند. جوان‌ترین فرد شرکت‌کننده یک خانم دکتر متولد سال ۱۳۵۷ و مسن‌ترین فرد یک آقای دکتر متولد ۱۳۰۰ بودند (جدول ۱۵).

دکتر صدر در سرمقاله فروردین ۱۳۸۳ (شماره ۱۷۱) با عنوان "جشن جهانی" گزارش مختصری از تعداد شرکت‌کنندگان و وضعیت بازآموزی دوره پنجم ارائه کردند.

■ دوره ششم بازآموزی

دکتر مجتبی سرکندی در مقاله‌ای با عنوان "بازآموزی" در بهمن ۱۳۸۲ (شماره

جدول ۱۶ - موضوعات کلی مقالات دوره ششم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

موضوع	تعداد	درصد
دارودرمانی بیماری‌های قلبی - عروقی	۳	۲۰
دارودرمانی بیماری‌های اختلالات جنسی	۲	۱۳/۳۴
آشنایی با داروهای جدید مصوب سال ۲۰۰۳	۲	۱۳/۳۴
داروهای OTC	۱	۶/۶۷
دیابت	۱	۶/۶۷
پوکی استخوان	۱	۶/۶۷
دارودرمانی بیماری‌های ریوی	۱	۶/۶۷
دارودرمانی بیماری‌های عفونی و آنتی‌بیوتیک‌ها	۱	۶/۶۷
اکستازی	۱	۶/۶۷
عوارض جانبی داروها	۱	۶/۶۷
پرخورى عصبى	۱	۶/۶۷
جمع	۱۵	۱۰۰

جدول ۱۷ - نویسندگان مقالات دوره ششم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

نام	تعداد مقالات	میزان صفحات	تعداد مقالات (درصد)	میزان صفحات (درصد)
دکتر مرتضی ثمینی	۵	۴۶	۳۳/۳	۲۸/۴
دکتر عباس پوستی	۴	۴۰	۲۶/۷	۲۴/۷
دکتر فرشاد روشن ضمیر	۳	۳۹	۲۰/۰	۲۴/۱
دکتر فریدون دریایی	۱	۱۴	۶/۷	۸/۶
دکتر نعمت... آهنگر	۱	۱۱	۶/۷	۶/۸
دکتر خیرا... غلامی	۱	۱۲	۶/۷	۷/۴
دکتر ماریا توکلی*	۱	۱۲	۶/۷	۷/۴
جمع	۱۵	۱۶۲	۱۰۰	۱۰۰

*نویسندگان دوم به بعد مقالات (در محاسبات مربوط به تعداد مقالات و میزان صفحات وارد نشده اند).

۱۶۹) از آغاز ششمین دوره بازآموزی در سال ۱۳۸۳ خبر می دهد. در این مقاله اشاره می شود که تفاوت بازآموزی ششمین دوره با دوره های قبلی، اعطای امتیاز بازآموزی به پزشکان عمومی است. متأسفانه، اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی به دلیل سیاست های انقباضی که در مورد اعطای امتیاز بازآموزی در پیش گرفته بود، امتیاز بازآموزی (خودآموزی) ماهنامه دارویی رازی را به ۲۰ امتیاز تقلیل داد.

ششمین دوره بازآموزی نشریه رازی کار خود را با مقاله "فارماکولوژی داروهای رگ گشا" (دکتر مرتضی ثمینی) آغاز کرد. این دوره شامل ۱۵ مقاله در ۱۶۲ صفحه بود. از این تعداد، ۳ مقاله (۲۰ درصد) مربوط به دارو درمانی بیماری های قلبی - عروقی می باشد (جدول ۱۶).

۵ مقاله (۳۳/۳۴ درصد) متعلق به جناب آقای دکتر ثمینی بود که ۴۶ صفحه (۲۸/۴ درصد) مقالات را تشکیل می دهند (جدول ۱۷).

در دوره ششم ۱۸۵۱ نفر شرکت کرده اند که ۷۶۵ نفر (۴۱/۳ درصد) زن و ۱۰۸۶ نفر (۵۸/۷ درصد) مرد بودند. ۸۴ نفر (۴/۵ درصد) از کل شرکت کنندگان

جدول ۱۸ - تعداد شرکت‌کنندگان دوره ششم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

ردیف	توضیحات	تعداد
۱	کل شرکت‌کنندگان	۱۸۵۱
۲	کل شرکت‌کنندگان زن	۷۶۵
۳	کل شرکت‌کنندگان مرد	۱۰۸۶
۴	کل شرکت‌کنندگان داروساز	۱۷۶۷
۵	کل شرکت‌کنندگان پزشک عمومی	۸۴
۶	کل شرکت‌کنندگان از تهران	۴۶۹
۷	کل شرکت‌کنندگان از شهرستان‌ها	۱۳۸۲
۸	کل شرکت‌کنندگان زن از تهران	۲۶۶
۹	کل شرکت‌کنندگان مرد از تهران	۲۰۳
۱۰	کل شرکت‌کنندگان زن از شهرستان	۴۹۸
۱۱	کل شرکت‌کنندگان مرد از شهرستان	۸۸۴
۱۲	جوان‌ترین شرکت‌کننده (خانم)	متولد سال ۱۳۵۷
۱۳	مسن‌ترین شرکت‌کننده (مرد)	متولد سال ۱۳۰۱

نیز پزشک عمومی می‌باشند. ۴۶۹ نفر (۲۵/۳ درصد) از شرکت‌کنندگان تهرانی و ۱۳۸۲ نفر (۷۴/۷ درصد) شهرستانی بودند. جوان‌ترین فرد یک خانم دکتر متولد سال ۱۳۵۷ و مسن‌ترین شرکت‌کننده یک آقای دکتر متولد ۱۳۰۱ می‌باشند (جدول ۱۸).

■ دوره هفتم بازآموزی

دکتر سید محمد صدر در فروردین ۱۳۸۴ (شماره ۱۸۳) در سرمقاله "باز هم بهار می‌آید" گزارش مختصری از تعداد شرکت‌کنندگان و وضعیت بازآموزی دوره ششم ارائه کردند و در ضمن، خبر از درخواست برای تمدید دوره هفتم

بازآموزی دادند اما در همان شماره (صفحه ۹۴) اطلاعیه بازآموزی دال بر آغاز دوره هفتم از تیر ماه ۱۳۸۴ با ۱۵ امتیاز (کاهش ۵ امتیاز دیگر) درج شده بود. دوره هفتم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی از تیر ماه ۱۳۸۴ (شماره ۱۸۶) با مقاله "داروهای جدید در سال ۲۰۰۴" (قسمت اول) (دکتر فرشاد روشن ضمیر) آغاز گردید.

دوره هفتم بازآموزی شامل ۱۲ مقاله در ۱۵۰ صفحه بود. از این تعداد، ۲ مقاله (۱۶/۶۸ درصد) در زمینه دارو درمانی بیماری های هورمونی و دیابت و ۲ مقاله (۱۶/۶۸ درصد) مربوط به داروهای جدید مصوب سال ۲۰۰۴ می باشد (جدول ۱۹).

۴ مقاله (۳۳/۳۴ درصد) متعلق به دکتر مرتضی ثمینی بود که ۳۸ صفحه (۲۵/۳۴ درصد) مقالات را تشکیل می دهند (جدول ۲۰).

جدول ۱۹ - موضوعات کلی مقالات دوره هفتم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

موضوع	تعداد	درصد
دارودرمانی بیماری های هورمونی و دیابت	۲	۱۶ / ۶۸
داروهای جدید مصوب سال ۲۰۰۴	۲	۱۶ / ۶۸
دارودرمانی بیماری های گوارشی	۱	۸ / ۶۳
دارودرمانی بیماری های عفونی و آنتی بیوتیک ها	۱	۸ / ۶۳
دارودرمانی بیماری های پوستی	۱	۸ / ۶۳
دارودرمانی بیماری های زنان	۱	۸ / ۶۳
دارودرمانی بیماری های قلبی - عروقی	۱	۸ / ۶۳
دارودرمانی در پر خوابی	۱	۸ / ۶۳
فارماکولوژی اتانول	۱	۸ / ۶۳
متابولیسم داروها	۱	۸ / ۶۳
جمع	۱۲	۱۰۰

جدول ۲۰ - نویسندگان مقالات دوره هفتم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

نام	تعداد مقالات	میزان صفحات	تعداد مقالات (درصد)	میزان صفحات (درصد)
دکتر مرتضی ثمینی	۴	۳۸	۳۳/۳	۲۵/۳
دکتر فرشاد روشن ضمیر	۳	۴۰	۲۵/۰	۲۶/۷
دکتر عباس پوستی	۲	۱۸	۱۶/۷	۱۲/۰
دکتر گلرنگ طریقت صابر	۱	۲۰	۸/۳	۱۳/۳
دکتر رامین ابریشمی	۱	۱۸	۸/۳	۱۲/۰
دکتر جمشید سلام زاده	۱	۱۶	۸/۳	۱۰/۷
دکتر الهام عسگری*	۱	۲۰	۸/۳	۱۳/۳
دکتر نگین نورابی*	۱	۲۰	۸/۳	۱۳/۳
دکتر محمد سیستانی راد*	۱	۱۸	۸/۳	۱۲/۰
دکتر نغمه حدیدی*	۱	۱۶	۸/۳	۱۰/۷
جمع	۱۲	۱۵۰	۱۰۰	۱۰۰

*نویسندگان دوم به بعد مقالات (در محاسبات مربوط به تعداد مقالات و میزان صفحات وارد نشده اند).

در دوره هفتم تا زمان استخراج اطلاعات برای نگارش این مقاله (۱۶ خرداد ۱۳۸۵)، ۱۷۰۰ نفر شرکت کرده اند که ۷۱۵ نفر (۴۲ درصد) زن و ۹۸۵ نفر (۵۸ درصد) مرد بودند. ۲۵ نفر (۲ درصد) نیز پزشک عمومی می باشند. ۵۸۳ نفر (۳۴/۳ درصد) تهرانی و ۱۱۱۷ نفر (۶۵/۷) شهرستانی هستند. جوان ترین فرد یک خانم دکتر متولد ۱۳۶۰ و مسن ترین شرکت کننده یک آقای دکتر متولد سال ۱۳۰۸ می باشند (جدول ۲۱).

■ جمع بندی

مشخصات کلی دوره های بازآموزی در جدول (۲۲) درج شده است. نمودار (۱) بیانگر تعداد شرکت کنندگان دوره های مختلف بازآموزی می باشد و نمودار

جدول ۲۱ - تعداد شرکت کنندگان دوره هفتم بازآموزی ماهنامه دارویی رازی

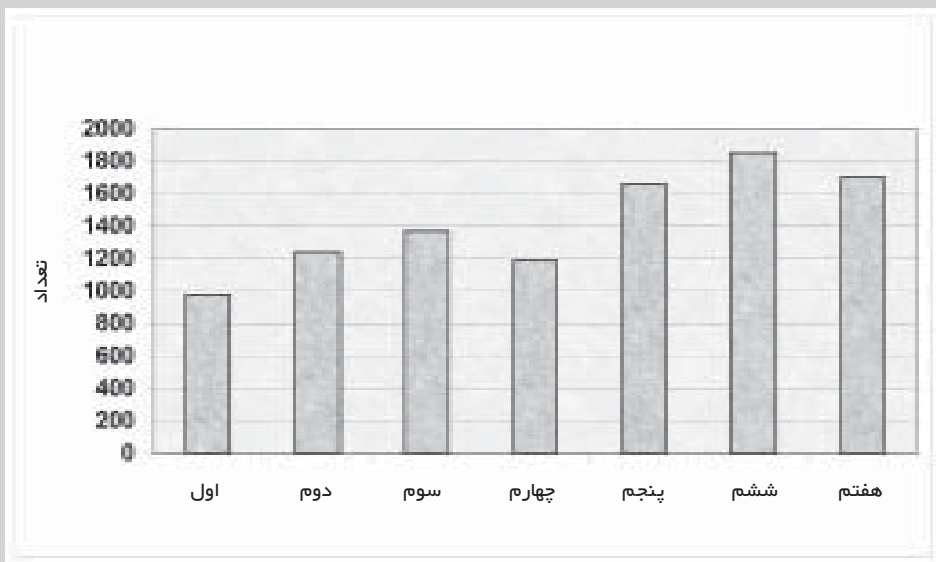
ردیف	توضیحات	تعداد
۱	کل شرکت کنندگان	۱۷۰۰
۲	کل شرکت کنندگان زن	۷۱۵
۳	کل شرکت کنندگان مرد	۹۸۵
۴	کل شرکت کنندگان داروساز	۱۶۶۵
۵	کل شرکت کنندگان پزشک عمومی	۳۵
۶	کل شرکت کنندگان از تهران	۵۸۳
۷	کل شرکت کنندگان از شهرستان‌ها	۱۱۱۷
۸	کل شرکت کنندگان زن از تهران	۳۲۵
۹	کل شرکت کنندگان مرد از تهران	۲۵۸
۱۰	کل شرکت کنندگان زن از شهرستان	۳۹۰
۱۱	کل شرکت کنندگان مرد از شهرستان	۷۲۷
۱۲	جوان‌ترین شرکت کننده (خانم)	متولد سال ۱۳۶۰
۱۳	مسن‌ترین شرکت کننده (مرد)	متولد سال ۱۳۰۸

(۲) تعداد شرکت کنندگان هر دوره را بر اساس جنس نشان می‌دهد. در مجموع، ۹۹۸۴ نفر در بازآموزی‌های رازی شرکت کرده‌اند. به عبارت دیگر، به طور متوسط در هر دوره ۱۴۲۶ نفر شرکت داشته‌اند که ۴۰۶۵ نفر (۷/۴۰ درصد) زن و ۵۹۱۹ نفر (۳/۵۹ درصد) مرد بوده‌اند. از این تعداد، ۲۸۸۲ نفر (۹/۲۸ درصد) تهرانی و ۷۱۰۲ نفر (۱/۷۱ درصد) از شهرستان گوناگون شرکت داشته‌اند. بیشترین تعداد مقالات مربوط به جناب آقای دکتر ثمینی (۶۷/۳۰ درصد بر اساس تعداد و ۴/۲۹ درصد بر اساس صفحات) و پس از ایشان، بر اساس تعداد، دکتر پوستی در رده دوم و بر اساس صفحات دکتر روشن ضمیر در رده دوم قرار دارند (نمودارهای ۳ و ۴).

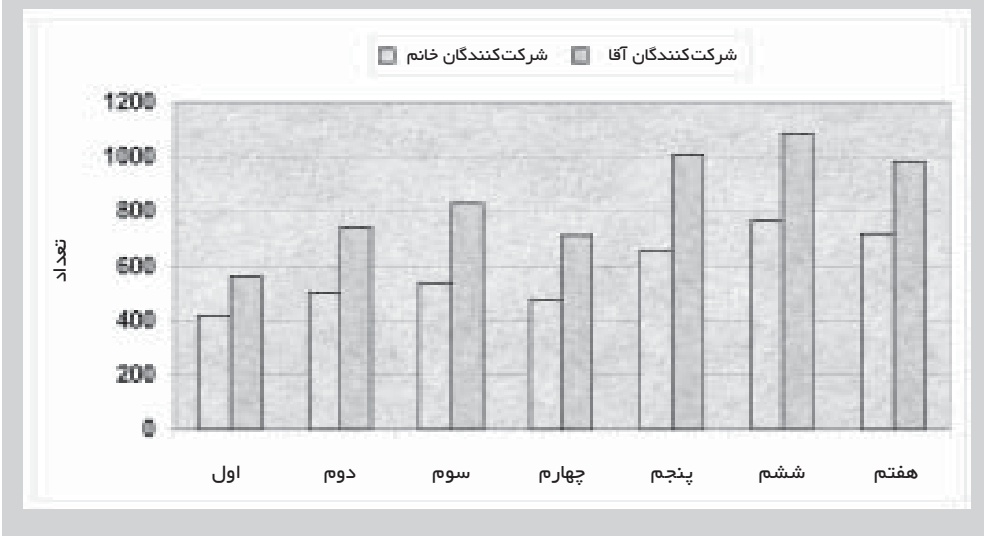
جدول ۲۲ - مشخصات کلی دوره های بازآموزی

دوره بازآموزی	آغاز دوره	پایان دوره	میزان امتیاز	ویژگی ها	هزینه ثبت نام (ریال)
اول	خرداد ۱۳۷۵ (شماره ۷۷)	اردیبهشت ۱۳۷۶ (شماره ۸۸)	۱۰	■ مختص داروسازان	۱۲.۰۰۰
دوم	آذر ۱۳۷۶ (شماره ۹۵)	آبان ۱۳۷۷ (شماره ۱۰۶)	۱۵	■ مختص داروسازان	۳۰.۰۰۰
سوم	مرداد ۱۳۷۸ (شماره ۱۱۵)	تیر ۱۳۷۹ (شماره ۱۲۶)	۱۵	■ مختص داروسازان	۶۰.۰۰۰
چهارم	فروردین ۱۳۸۰ (شماره ۱۳۵)	اسفند ۱۳۸۰ (شماره ۱۴۶)	۱۵	■ مختص داروسازان	۱۰۰.۰۰۰
پنجم	آبان ۱۳۸۱ (شماره ۱۵۴)	مهر ۱۳۸۲ (شماره ۱۶۵)	۲۵	■ مختص داروسازان ■ با همکاری انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران	۱۵۰.۰۰۰
ششم	فروردین ۱۳۸۳ (شماره ۱۷۱)	اسفند ۱۳۸۳ (شماره ۱۸۲)	۲۰	■ داروسازان - پزشکان ■ با همکاری انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران	۱۵۰.۰۰۰
هفتم	تیر ۱۳۸۴ (شماره ۱۸۶)	خرداد ۱۳۸۵ (شماره ۱۹۷)	۱۵	■ داروسازان - پزشکان ■ با همکاری انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران	۱۵۰.۰۰۰

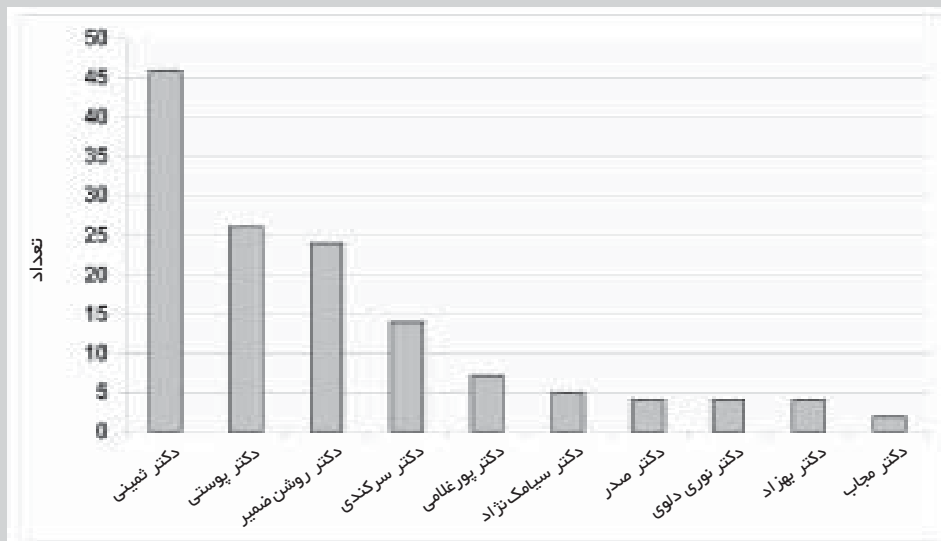
نمودار ۱ - تعداد شرکت‌کنندگان دوره‌های مختلف بازآموزی

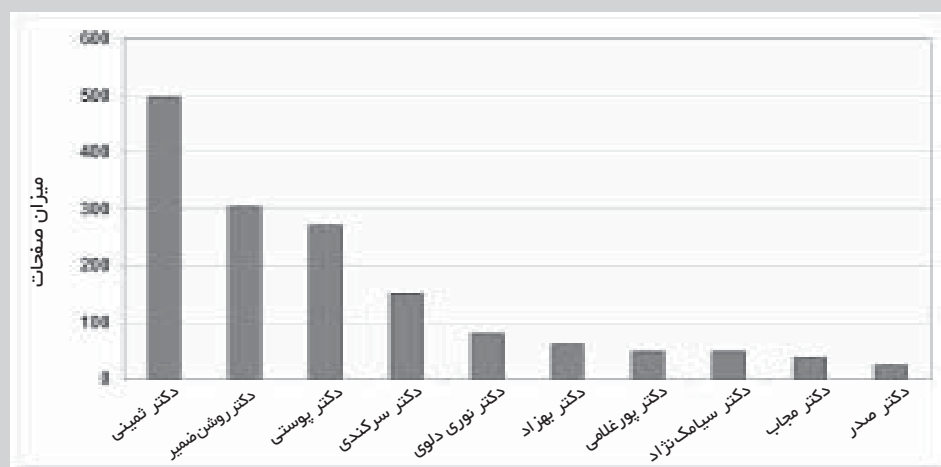
نمودار ۲ - تعداد شرکت‌کنندگان دوره‌های مختلف بازآموزی بر اساس جنس

نمودار ۳ - تعداد مقالات بازآموزی ده نویسنده برتر در هفت دوره بازآموزی

نمودار ۴ - میزان صفحات مقالات بازآموزی توسط ده نویسنده برتر در هفت دوره بازآموزی

روزی که با رازی آشنا شدیم

دکتر ثریا منتظری

به خوبی یادم می‌آید مرداد سال ۱۳۷۰ بود که پس از حدود ۲ سال همراه خانواده به ایران برگشتیم. ابتدا برای ثبت نام بچه‌ها که به خاطر دوری از وطن، آن‌چنان ساده هم نبود، سرگرم بودم و پس از شروع مدارس، در فکر شروع به کار بودم تا این که یکی از دوستان را در جلسه اولیای مدرسه دیدم و او به من پیشنهاد نمود که شرکت پخش رازی به دنبال یک نفر مسوول فنی هستند. روز بعد قرار گذاشتم و نزد مسوولان وقت پخش رازی (مدیرعامل و مدیرمسوول نشریه رازی) رفتم و در زمان ملاقات حضوری دریافتم که همگی از دوستان و هم‌دانشکده‌ای‌های قدیمی هستیم. به این ترتیب بود که از روز ۹ آذر ماه سال ۷۰ به صورت رسمی به عنوان مسوول فنی شرکت پخش رازی مشغول خدمت شدم.

البته تا آن زمان هیچ یک از همکاران داروساز خانم در شرکت‌های پخش به عنوان مسوول فنی فعالیت نداشت و در واقع، شرکت‌های توزیع‌کننده دارو مدت زیادی نبود که ملزم به داشتن مسوول فنی شده بودند. یکی از وظایف مسوول فنی، بازدید انبارهای شرکت پخش در کلیه مراکز استان‌ها بود که به صورت موردی و یا با برنامه زمان‌بندی انجام می‌گرفت و این مساله‌ای بود